

[Fintan]

3 Mó iss inganta mo beth beó . táinic ar¹ mo chraidhe ceó
cumha² Rois Gredha³ 'gum roinn . mó romchráidh aidhedh
Illainn

4⁴ A eóin a hAccuill na bfián . atú ar tí t'faicsina ríam
arnat faicesin abair rinn . ca cúis⁵ fa n-adhraí d'Accaill

[In t-én]

5 Soillsi a haeóir caoimi⁶ a cúan . tess a fidbaidhe nach fúar
torthaighe a sealg sáire a sreab . ocus úaignighe a hinber
6 A Fíntain ní rabu ríam . áenadhaigh i nAccaill tíar
nach fuighinn mo sáith lem threóir . d'iasc iss d'fiaduch
is d'oisfeóil

7 A micc Bóchra in bérla báin⁷ . ó ráinic ar chóir chomh-
ráidh⁸
ar grádh Íssu innis dam . do thaidhecht is do sáeghal

[Fintan]

8 Mo sáeghul roimh dhílinn duib . cúig bliadhna déc do
bliadhnuib⁹

tug Día tar éis dílinn damh . cúig cét cúig míli¹⁰ bliadhan
9¹¹ Fúarus-sa tuilliudh a eóin . adhbar damh beth am senóir
deich cét bliadhan damh mar sain . adhbhur dom áeis beith
arsaidh Ars.

10 A hseabuice a hAccuill úair¹² . ber-si bennachtain is
búaidh

ón lo ro ghenis a huigh¹³ . abair nuimhir¹⁴ do hsáeghuil

¹ tar *F* ² cumha *G* ³ ruisg reatha *F* ⁴ *F* omits this stanza
⁵ fath *G* ⁶ gloine *F* ⁷ buain *E* ⁸ o rangais a ccaoi combra[i]dh *G* ⁹ tri cét bliadain do bliadanuibh *F*
¹⁰ da cet is mile *G* ¹¹ *F* omits this stanza ¹² fuair *EF*
¹³ . . . do fásas toir *F* ¹⁴ innis forbha *F*

[In t-én]

- 11 Inann sáeghal damh is duid . a Fíntain mheic Bóchra¹
 buice
 cert-inann ré ní fáth fill . inann degháes iar ndílind²
- 12 A Fíntain mheic Bóchra¹ báin . os tussa in fili³ 'sa[n] fáidh
 innis dúinn gan chairde anuis⁴ . na huile is aidhble⁵
 fúaruis

[Fintan]

- 13 Díth Illuinn aidhedh⁶ mo mhacc . bás Cesra⁷ co ngili
 glacc
 mó romehráidh ó sin⁸ immach . m'adhaigh ar Ess Rúaidh
 rónach⁹
- 14 Ar ndíth Ladra is Bethadh¹⁰ binn . ar ndubhdortadh
 don dílinn
 romchuir in Coimdhe dom¹¹ chrádh . ¹² hi richt égne ar
 gach n-úaráb¹³
- 15 Fa gairit limm beth ar Bóinn . ar toidhecht dom dar
 muir¹⁴ móir
 ar Búais ar Banna ar Bru duinn¹⁵ . ar Succu ar Súir
 ar Sinainn
- 16 Ar Sláine is ar Life thoir . ar Maigh 's ar Ethne
 findgloin
 ar Múaidh ar Modhuirn ar Muir . ar Soláin¹⁶ ar Láigh¹⁷
 ar Leamhuin

¹ Bhóchna *F* ² roimpi dhuin is iar ndilinn *F* ³ is tu an
 fisigh *F* ⁴ abhus *F* ⁵ airdi *F* ⁶ adhuigh *E* ⁷ Cesrach
F ⁸ mu chuaird *F* ⁹ ramach *F* ¹⁰ Bithe *G* ¹¹ gan *G*
¹² mé *add. E* ¹³ nuadha *E* fuaran *G* ¹⁴ allmuir *EF. Cf.*
Ériu II, p. 88 ¹⁵ Buil maill *F* Inuir duinn *G* ¹⁶ Šolán *F*
¹⁷ Láí *F*

- 17 Ar Sinuinn ar Dáeil 's ar Duibh¹ . ar Sligech 's ar
sruth Munuidh²
gu ticcinn gan lén ille . go hess inbir na hÉrne
- 18 Adhaigh dhamh ar [in] tuinn túaidh . ocus mé ar Ess
rónach³ Rúaidh
ní fúarus adhaigh mar sain . ó thús co deireadh domain⁴
- 19 Nír fétus anadh fon ess . berim léim nirb é mo les
tice in t-aighredh mur ghlain⁵ nguirmm . etromm is Ess
meic Modhuirn⁶
- 20 Tic préchán a hAccuill úair⁷ . ós cionn inbir Essa
Rúaidh
ní⁸ biu 'ca chelt⁹ cidh fáth rúin . do fúadhaigh leis
mo lethsúil
- 21 Goll Essa Rúaid do lean dím . ón adhaigh sin borb a
brigh¹⁰
atú gan mo tsúil ó hsoin . nemingnadh dúinn beith
arsaid Ars.

[In t-én]

- 22 Is misi do sluíg do súil . a Fintain in aicnidh úir
is mé in seabac liath co ladh¹¹ . bis a coim Accla
m'óenar

[Fintan]

- 23 Massa thusa sin gidh sáeb . d'fácbuis mé co cíamair¹²
cáech
atá i ndliger 's a ndúla¹³ . íce rimm éruice m'énsúla

¹ ar Daeil nduibh *F* ² Monuigh *F* ³ rámach *E* ⁴ mo
saoghail *G* ⁵ gor ngloinn *G* gu ngne *F* ⁶ Bhabhuirn *F*
⁷ fúair *E* ⁸ is *F* ⁹ cleith *F* ¹⁰ 'na dhiaig sin gér borbgníomh
F ¹¹ go ngeal *G* ¹² ciamhail *F* ¹³ úmla *E*

- 31 Trí chét bliadhan gan temeal . óigi m'áisse fa dheriuth
re linn mo dalta gan táir . Illainn sgíamaigh¹
mheic Sgannláin
- 32 Gan temheal choidhchi ar mo chuirm . nír sgar mo
macrad² ré muirn
cách aea ndíl riam a mbrugh . gan chrínadh criadh
ná chomluth³
- 33 Beg eo bás Illainn gach ní . min gach díth gur
cláechlódh lí⁴
erín⁵ anocht mo chalann chain . fír a canam, cid
arsaid⁶ Ars.
- 34 A cóin, is arsaidh do chlúmh . ó dho I[é]jges rit mo
rún⁷
inniss dúinni tré rechtaibh⁸ . blogh⁹ ale dott im-
thechtaib¹⁰

[In t-én]

- 35 Atá accom duit uile . a mheic Bóchra barrbuidhe
fiss gach catha cenn a ceand . da tucodh i n-iath Hérenn
- 36 A cath Muighi Turith thiar . hi Cunga nír chlódh mo
chiall
do bídh a mheic ger mhór in ail . fuil do chlainne
fam chrobaib
- 37 Ann torchair do dá¹¹ mac dég . 'ga¹² faigsin adhbul in béd
do chognus da gach géig úir . lám nó¹³ lethchoss
nó¹³ lethsúil¹⁴

¹ sgiamhdha *F* ² mhedbar *G* ³ idir hécis is ollumh *F*
⁴ a lí *EG* claechlo a cli *F* ⁵ cael *F* ⁶ ní hingnadh mu
bheith arsaidh *F* ⁷ do leigios leath mo ruin *F* ⁸ innis bail
atá do through *F* ⁹ bladh *E* treas *F* ¹⁰ dreacht eile dodd
imechtraib *F* ¹¹ adhád *F* ¹² a *F* ¹³ is *F* ¹⁴ *Here F breaks off*

- 38 Dochúadhús turus budh sía . assin Chunga nertmur
níadh
i ndeguidh Eochaidh mic Eirce . co tráigh nEóthuili
n-oirdheirec
- 39 Tar éis uisci d'ól don rí[gh] . turus nachar búadach
brigh²
do chomthuit issin chath chrúaid . iss elann Nemidh
co nertbúaidh
- 40 Ar n-inntódh chum in chatha . doconncus ní ré[i]m
ratha
ó Chunga co Sruthair sair . lán do chorpaib 'na cossair
- 41 Ar ndul damh a mesce ind áir . dochím dom lethtáeib
an láim
fainne don dergór mar fuil . fa gach énmér da méraib
- 42 Alláechdacht fa lór a mét . iss mairg dar gerradh in
ghég
a cáeimhe 's a fad 's a fedh . derge ocus áille a hingean
- 43 Muínchille sreabnaidhe² sróill . is muínchille³ inair óir
do bí uimpi ar a muin-sin . fedh na láime don lúirig
- 44 Tógbaim hí 's nírb fann in treóir . in lám itir fuil is
feóil
berim lim fa hanba in fedh . go Druim Ibair na
n-inber
- 45 Lám Núadhat do fúarus ann . airdrígh Thúaithe Dé
Danann,
secht mbliadhna dí a n-adhba m'én . ac sin a Fintain
ursgél

¹ nar buan a bhrigh *G* ² sreabnuighe *E* ³ leathmhuin-
cille *G*

- 46 Do gheib muicith¹ Núadhat náir . beriss co Carnn
Lámha in láimh
is trithe do thuitsit tair . Miach is Oirmedh gérb²
easbaid
- 47 Deich mbliadhna fichet ro fess . ó chath Muighe Tuired
thess
co cath Muighe Tuirith thúaid . ar' thuit Balur in
mórslúaigh
- 48 Ar ndíth Fómórch in áigh . uch rob í in tsáimrighe sáim
gan chreich gan ghalur gan ghuin . gan fúath gan
feall gan fíngail
- 49 Ó Muigh Cétni itir dá choill . gu Céis crácbthorthuigh
Coruinn
dob imda grecho gábaidh³ . ó armmuib in Ildhánaigh
- 50 A ndiaidh meicc Ethne na n-armm . fa himda brainéun
iss badhb
do bo mana crimb chnáma . táeph re Lugh na láechlámha
- 51 Nochú nfacco missi riam . thair ná thúaidh⁴ ná thess
ná thiar
's nochú chúala láech mar Lugh . ón laithiu ro ghein
Ádhumh
- 52 Fada lim-so la toghu⁵ . mór in sgéul glacc na gouu
a haithle mic Guill dá ghuin . atát na fuinn gu
harsaidh Ars.

[Fintan]

- 53 Is mór m'fala rit ann sin . a eóin a hinnsi in fiadaig
crimm corp mo chlainne nár thaiss . leth mo ruisecc
ríghdo rinnglaiss

¹ muince *G* ² gan *G* ³ thuaigh *E* ⁴ gábaigh *E*
⁵ loghu *G*

- 61 Ainm dílis gacha druimni . budh búan am chridhe a
chuimni
Tír Maine is Cnoc Medha mór . is Cenn-mara¹ gan
cláechlódh
- 62 Torchuir Émear anba in fer . le Hérímón mac Míled
fúair a Túaith Ghéisil a ghuin . 'sa maitin ar Muigh
Smerthuín
- 63 Ó Éremón anba in rath . co Conuing meann mbocfoclach
do bí Ére 'na tuinn técht . gan olec gan feall gan
ainécht
- 64 Do bámar lá hi Temraig thoir² . re tóeb Echach tind
tolccoigh
a Múr Tea i n-aitreb thair . rissi n-abur tra Temair
- 65 Glúaisis Conuing a Temraigh . ocus a slúaigh 'na lenmain
co háenuch Dromma Léith lán . maithi Midhe 'na
mhórdháil
- 66 Mar do bhámar i nDruimm Léith . slúaigh Innsi Fáil
fir nár tréith
co facamar in fer mór . cucuinn ag techt 'nar tinól
- 67 Beirt ghlégheal mun gillu mór . sí arna húaim ule d'ór
do faluigh oirn in gréin nglain . a sgáile ac tocht co
Temraigh
- 68 Cráeb thoruidh³ illáim in láeich . maith⁴ a boludh glan
re gáeith
do bí ar in cráeib sin chena . cnái ublu ocus áirnedha
- 69 Dergbuidhe nán t-ór⁵ a folt . gile ná cubur a chorp
iss hé iss áille atchonnucc ann⁶ . da táinicc i n-íath
Héreann

¹ Cenn choradh *G* ² thall *G* ³ gorm *G* ⁴ math *E*
⁵ no ór *G* ⁶ anndarliom *G*

- 70 Suidhiss accuinn amra¹ in rádh . ticcmait ule da
ghnúis² grádh
laphruiss³ re Conaing na cath . assin bérla glan
ghrécach
- 71 Cé thussa a láeich iss lór mét . laphrus bérla na fer
nGréce
inniss dúinn eo fir a bus⁴ . ca tír a fuil t'urradhus⁵
- 72 Is missi Tréfuilngidh trén . a airdrígh nime na néll⁶
iss ass tánagus anair⁷ . a parthus a purt Ádhaimh
- 73 Uidhe is faite ná sin síar . nochon tairinn go gnáth-
ghrían
nochon fuil feronn ná fód . táeb thiar do Dún Mo-
cháemóg⁸
- 74 Do siublus-sa in cruinne . ó tháeb leabhar gach thuinne
nochur fácbus treab⁹ ná tonn . acht in tír sí gan todholl
- 75 Don doman iss tairsech tair . parthus port chlainne
hÁdhaim
tairsech talman tíar ón tuinn . Iniss Glúair baile
Brénuinn
- 76 Do ráidh Conuing fa rádh gann . nochon fétfamaeis
t'fulang
ar romét do sátha thair . a Thréfuilngid tréncloaig
- 77 Do ráidh Tréfuilngid na tráth . ní beg limm do biadh
gu bráth
balad mo chraíbi cáimhe . gach n-énlá 's gach
n-énaidhche

¹ anba *G* ² danguin *G* ³ labrann *G* ⁴ a fios *G*
⁵ do turus *G* ⁶ creidim do rígh nime néall *G* ⁷ anois *G*
⁸ chasmóg *G* ⁹ treabhadh *G*

- 78 An chráeb so atchíthi im láim . sásadh d'feruib hí 's
do mnáib
fóirid a búadha gin ghús . fúacht iss íta iss occurus
- 79 Da caithea¹ iss t'agaid fathúaid . torad in chraind si
fo búaidh
in t-arracht ghlacus hí² de . téit a n-óicce assa haithle
- 80 Da caithea³ iss t'agaid budess . torad in chrainn si fo
mess
ní hegail duit galar drenn . i cóin mairius⁴ in draigheann
- 81 Trí lá dó hi Temraig na trét . a comrádh bind nocho
brég
co táinic slúagh finn fuinidh⁵ . hi n-óenfécht da inn-
saighidh
- 82 Ceilibhraiss d'feruibh Fódla . glúaissis na réim rochródha
fágbaís don chráib nar tír thall . cnú is áirne is uball
- 83 Meissi do thóguib⁶ in mess . iss do chuiris é rem
chress
noco tairnice limm a chur . nochon fúair nech mo
báeghul⁷
- 84 Cuirim-si na trí toraidh . táinic chucuind d'ar cobair
Eó Rossa cráeb Mughna móir . bile Tortan in trom-
slóigh
- 85⁸ Ac s'n duit a hsebuic hsuaire . sgél bec comuinn ar
do chúairt
ar in máilfinn nigelbláith nglain . mun senráith áibinn
arsaidh.

Ars.

¹ caitheadh *G* ² *leg.* ní ³ caitemh *G* ⁴ mairiur *G*
⁵ fuinigh *E* ⁶ dothoig *G* ⁷ bhethadh *G* ⁸ *G* omits this
stanza

[In t-én]

- 86 A Finn̄toin mic Bóchna báin . ber-si bennachtain co
mbáigh
gacha fúarus dod sáeire . budh sgél do chinn chummaéine
- 87 A n-aimsir Chonchobair chaéim . fa mór m'allud ocus
m'aéib¹
ac sibul chnoc ocus glenn . fam rí² ar énlaīth Érenn
- 88 Ar thaibleóir Trágha Bale . tarra m'úid ocus m'aire
fer cúarta gacha cúaine . Cúchulainn na Cráebrúaide
- 89 An úair do thuit 'sa mebail . Cúruí rí clainne³ Deghuidh
do chaithius mo sáith da fuil . arna thuitimm 'san
imghuin
- 90 An úair do thuit Garb mac Sdairn . leisín Choin do
bíathad baidhb
dá súil in Grégaig co ngnái⁴ . do chaithius a tús
deghláí
- 91 Menicc fúarus feóil is faidhb . ó Náissi fa nimnech
airmm⁵
nir chaithius a feóil ná a fuil . ar a feabus⁶ a n-imghuin
- 92 Tarra chucum-sa cenn Cet . tar éis a ghona 's a
ghlecc
do bud grimm dásachtach dhamh . tarmmuirt a súil⁷
mo thachtadh
- 93 Do chaithius fa hanba a mét . corpán Monodhair⁸ meic
Cécht
fúarus mór corp druimm ar dhruimm . ó láim choscúraig
Chonuill

¹ m̄fala ocus maoidh *G*² bainrith *G*³ chlainne *E*⁴ gan ghaoi *G*⁵ ó Náissi sann imreasain *G*⁶ feabus *E*⁷ dob obair dha fuil *G*⁸ corp Mhongain *G*

- 94 Ó deabuigh nocha dechuith . in g[c]én ro búí 'na
bethaid
do bídh na haibni lán d'fuil . ón Chúlglais Chonaill
Chernaig
- 95 Fa hé in mílid 'sa mét móir . Fergus roghasta mac
Róigh
fer comlainn¹ cét crúaid a ghal . ó faghuinn feóil is
fulrad
- 96 Fa mana glíadh iss gábaidh . a ndiaigh in tslúaigh
ar Tánuidh²
lór a déne 's a demne . breisslech Muighe Murthemne
- 97 Tar éis ar marb Cú na eles . nír sguir³ gur cirrbad
a chnes
do bí a agaid lán da fuil . 's a dhruimm re cairthe
in chumpuir
- 98 Tánac⁴ ós cinn in churad . ocus a drech ar ndubad
d'ithi a súla nír thoise áigh . crumaim mo chend 'sa
chongháir
- 99 Mothaighis mé ar a agaid . tógbais súas in láim lagaig
cuiris a chletín curad . trem cholainn don chéttulad⁵
- 100 Berim-si eteall angbaid . co hInis Géidh dar glennmuir
tairrngim assamm borb an brígh . crann crúaidrighin
in c[h]letín
- 101 Anaidh am cholainn in cenn . mo chraidhe do chráidh
go tend
co slán ní fuilimm ó hsoin . 's ní cheilim⁶ ótú arsaid.
Arsaid sin.

¹ chomlainn *E* ² tánuigh *E* ³ gcuir *G* ⁴ teighim *G*
⁵ chéttubadh *G* ⁶ cluinim *E*

- 102 Mé do marb mór na sgéla . óenchorr do bi ar Muigh
Léna
ocus ilar Droma Bricc¹ . do thuit lim 'san áth oirdire
- 103 Mé do marb súairec in sére . éenchorr Innsi guirm
Géidhe
iss mé do choguin fam chír . dá én lánméthi² Léithín
- 104 Is mé do marb ríghda in rúaig . Dubchosach seng
Slébe Fúait
lon Droma Seghsa na sreb . fúair bás i crobaib³
m'ingean
- 105 Re linn Logha láech gan lén . doberinn co hadhba m'én
am chrobaib síar gan sínedh . cuirp curadh nó cath-
míledh
- 106 I ré Iúghaine co mbúaid . dam-sa ro budh croibnert
crúaid
tar gach gort is tar gach nglinn . tore na bliadna
doberinn
- 107⁴ Re linn Chuinn Chétchathaig cháim . fa mór m'allud
ocus m'áib
doberinn lim a cíana . báethán líath na lethbliadna
- 108 I n-aimsir Chormaic meic Airt . dam-sa fa feidm
fuillmech⁵ faile
do thógbuinn in muc nó in banb . co heturuhasach
aggarb⁶
- 109 Do sírinn Midhe collí . resiu dochúaid sair Dathí
da gach táib do Themraig tair . illenmuin in láeigh
allaidh

¹ lon Droma Brigh bric *G* ² lán leithe *G* ³ inacraib *F*
a ccrobuibh m'iongan *G* ⁴ *G* omits this stanza ⁵ tuillmech
G ⁶ go headrom ait atgarb *G*

- 110 Ar n-arrsugud dhamh 'na dhiaigh . fúarus gábud ocus
gliaid
do bí mire a cuirr chíamair . i n-aimsir Néill Núi-
gíallaig
- 111 A reimes Diarmata duinn . meic Fergusa meic Cherbuill
doninn seith fa chorp in luin . fo thrí ocus fo chethuir
- 112 D'éis gach gnimraid ar gach gort . 'sa fúarus d'ág
ocus d'ole
is uime tánac anair . re haghaidh h'ongtha a Fintain
- 113 Ae sút misi ae imthecht úait . a Fintain co hAccaill
úair¹
sír-si lóghadh ar Dia damh . amárach tice mo hsaeghal

[Fintan]

- 114 Ná bíth uaman ort a eóin . ammárach *bud* maith do
threóir
biaid th'anum ar neam na néll . dochan aingel mar
ursgél
- 115 Rachaid misi a ndáil éga . isin laithi chóir chétna
is mé Fintan fial rusfail . tar éis na fian co harsaid.
Arsaid sin.
- 116 Creidim do Christ nocha chél . do airdrígh nimi na
néll
triath nembras na fód rodfail² . dhealbus³ gach óg 's
gach arsaid. Arsaid sin.

¹ fuair *E* ² rosfail *G* ³ sealbhus *G*

Cáin Eimíne Báin annso

From 23. P. 3, fo. 16a (P), H. 1. 11, fo. 133b (H), and Additional 30, 512, fo. 27a (A).

Dolotar flaithi Laighen¹ isin duinebath co ar-rig .i. primacallaim co Bran hua Faelain dus² cidh doghentaís ar cind na foicheda tanic a tír Laighen .i. im bad cách³ dia eclais duthaig do gabail bachla banaba⁴ i n-aen-
 5 chathair .i. i n-aentaig⁵ na rígh gebhthar ina toghaid side.⁶ Frisgart didiu Bran doibh 7 isbert friu: issed atgegainn-se⁷ .i. ind-dimda fri Dia robamar⁸ cose oc inneoch⁹ aga¹⁰ robhamar.¹¹ Issed is cóir ann innosa beith dun immaleith fri fot ar saeghail oc dighde¹² ar cinn in duinebath.
 10 Frisgartatar iarum na flaithi: is toghadh duinne uile anni sin. Issed isbert¹³ doibh a n-imacallma .i. taudacht cu hEimeine mBán. Dolotar iarum. Imraidit co hEimeine mBán áin¹⁴ im deracht fri haithridhe do Dhía 7 fri gabail bachla lais 7 fri¹⁵ les a n-anmanna¹⁶ do denum oirit
 15 nobeth i saeghal.¹⁷ Frisgairt Eimíne: as doibh guidim Dia uile anocht co tarda comairli dúin forsani imeraiditsi.¹⁸ Ainsit¹⁹ iarum uili ind oidchi sin. Atgladastar²⁰ iarum Eimheine a muindtír tosach laithe 7 isbert friu: cacha mbiam frisin greis donnainic? Ma atabosum iar-

¹ Laighin *MSS.* ² *om. P* ³ *sic A* *cach HP* ⁴ *sic P* *banabba AH* ⁵ *a naentaigh AH* *indn aentaig P* ⁶ *si de MSS.* ⁷ *atgegaim-se MSS.* ⁸ *robamhar A* ⁹ *cose o cin neoch H* ¹⁰ *aca AH* ¹¹ *rabamur A* ¹² *digh de MSS.* ¹³ *atbert AH* ¹⁴ *om. AH* ¹⁵ *om. H* ¹⁶ *anma H* *anma AP* ¹⁷ *i saeghal P* *a saoghal AH* ¹⁸ *imraiditsi AH* ¹⁹ *ainnsit H* ²⁰ *agladastar AH*

nar toichid bid bare leo,¹ ma anat linn bid mélad duin m[a] atbalat dín plaigh seo, otté² diar n-attug³ im chobair doib. Frisgart iarum a muindter do Eimene: inní bus comairle [lat-sa is sí bas chomairle]⁴ linne. Is sí eim mo chomairli-si, mad⁵ coir libh-si: attach duinn in Choimdhedh 5 im anacul na fer so dín plaigh 7 a comlín uainne do dhul tar a cenn, meise fein tar cend mBrain. Cet, cet, ol a muindter fri Emene; is coir linne inní sin.

Atgladastar Émene na flaithi⁶ iarum 7 isbert friu: immunn-arlasamair-ni tra, ol Emene, umuib-si 7 rogada- 10 mar in Coimdidh im fortacht duinn im bar n-anacol-si dín plaigh so 7 is e cruth asincotasum:⁷ bar comlín dom muindtir-si do dul tar uor cenn dochum neime, meissi féin tar cenn mBrain.

Atlaighsetar iarum na flaithi buidhi do Dia 7 d'Eimíne 15 acht ba ndúais⁸ la Bran do⁹ dul do-sum tar a chenn 7 slechtsat uili¹⁰ in caeca flaithi imme righ for oigreir Emene áin cesecha¹¹ ce beradh forro. Asbert iarum Émíne friu: isi so mo riar so,¹² oman De daib 7 a shere 7 aitherrach cáinbesena daib fri Dia doní a ratha dó is ferr 20 araile.¹³ Asbertatar iarum na flaithi fri hEmene: Cisne folaid tra rotbiat-sa uainne tar éis na fortachta doberar duinn? Im ba ar ndilsi conar claind a mainche duit-si co brath? Frisgart Émíne: ni taet dam bar mainche; ardchaerich adobcomnaic-si, ardlías duib, lias bec anisiu, 25 caerig beca ann, ataet mór i toil Dé.

¹ bidba ré leo *MSS.* ² Otté *MSS.* ³ sic *AH* attug *P*
⁴ conjectural emendation ⁵ damad *H* ⁶ na flaithi *om. P*
⁷ annsin cotarsum *AH* ⁸ sic *AH* nuais *P* ⁹ *om. AH*
¹⁰ *om. AH* ¹¹ sic *P* ceséca *A* cesecha *H* ¹² *i. add. AH*
¹³ arele *H*

Cese tra, cidh doberam? Im bad tíre¹ 7 feranna fa set 7 máine? Frisgart Emene dóibh: ní taurga ndam báa nde arna heipri is cunnrad rogamamar-ne Dia lib-si² im uar n-anocal os sib-si co foltaib máine 7 tíre tar a 5 éise.³

Cest tra, in fuil innaill⁴ dobermais deit? Fuil eim, ol Emine, nert 7 sochraidi duib in puirt so 7 a shaeirid⁵ co brath 7 saeirid a fheraind⁶ indni adroipre 7 doruaicle⁷ 7 adoibertair 7 cid⁸ urthar ar cinn a chesta 7 a caingne 10 re cestaib Laighen do dénum.

Madh fri sil mBrain beit a cestud-sum, riar na muintire⁹ fodeisin im sodhain; madh fri nach aile, it feichemain 7 it brethemain tsil mBrain 7 raithi Laighen olchena a n-ogh-lesaigte Emine ain 7 a muintire⁹ fri Laighniu.

15 Adraeghaid tra Bran hua Faelain co flaithi Laigin olchena ratha i n-ogh na saire seo. Atraegatar na flaithi olchena airriu fadeisne 7 ara clannaib co brath.

It é na ratha atrogesa sunn 7 dodechatar fri laim Emine ain .i. Cellach mac Aedha Croin 7 Culdub mac 20 Certain, Degchairdil mac Brocain, Finán mac Maeildibid, Ardmesach mac Maeilruis,¹⁰ Dubhcluana mac Furodran,¹¹ Eltine mac Brocáin, Buidhe mac Laighnein, Dubdaerich mac Maeilochtraidh, Dimusach mac Congaile, Maeltuile mac Maeiluidhir, Aedan mac Echach, Fabnith hua Tuse- 25 chain, 7 Lapan 7 Mescell do Leighis.

It aena tra na fir seo doruirmisum rosaertha don

¹ firi *H* ² rogarne dia lib si *P* rogamair .i. ní libsi *H* rogamamar ní libsi *A* ³ éis *AH* ⁴ naill *AH* ⁵ saeirid *A* ⁶ saeiri a feruinn *AH* ⁷ adoruacle *H* ⁸ cidh *A* ⁹ m̄ti *MSS.* ¹⁰ mac meic Maeilruis *AH* ¹¹ Odran *AH*

mortla la Bran 7 is cusin flaith theit in muintir;¹ is iside dogair na tigerna chuca² fri fual no fuasna no indilsi³ na saeirid seo Ruis Ghlaise.⁴

Is é ord tra bai la hEmene⁵ for tighnacul a muintire: in⁶ *coica* righ seo ima righ .i. mórseisiur cach laithi co 5 cenn sechtmuine 7 Emene féin fa deoigh tar cenn mBrain iar n-gabail écnairce a muindtíre 7 anas⁷ Bran afos⁸ a *coicait* laech co cenn sechtmuine co taiselbud don *coicat* flaithi in *coicat clerech*⁹ dochuaidh tar a¹⁰ cend, 7 focres a crannchor forsin *coica fer* do muinntir Émene co 'mafitir'¹¹ 10 each each¹² morseisir nothegadh tar cenn alaile. Nothegedh *didiu* in mórseisir do muintir Emene i n-aentaig a manach do laubair in morseisir tarateitis cenn. Nochlaidis uadha doibh co tictis iarum, nogabhdais a n-étach sacarbaicee umpu, noteigdis¹³ do laim¹⁴ 7 notheighedh¹⁵ Émene 15 reime docum na flaithi tarateitis cenn 7 isberid: uinnsi *secht* slan do chathig dib sunn gin eneit¹⁶ cin galur 7 nisber nach accais *aile* acht dul tar bur cenn-si. Noceilebraitis na clerig dona laechaib tarateitis cenn 7 doberid each¹⁷ dib laim tar bragait alaile. Nociitis na laeich 20 oca; failti immurgu¹⁸ na clerig¹⁹ oc dul dochum neime.

Cene tra, ol Emene, bes cumain lib a n-adruiglisid²⁰ dam-sa rombiadh fortacht Dé do neim 7 ar n-ithe-ne uile. Is dual daibh mo chloec adchondarcid²¹ 7 dochualaid oc

¹ muirct *H* ² uca(?) *A* ³ faillusi *H* ⁴ alaisi *H*
⁵ .h. bruine *H* ⁶ im *H* ⁷ ar̄s *H* ⁸ a fos *AH* ⁹ so
add. P ¹⁰ *om. P* ¹¹ *cumafit MSS.* ¹² *om. P*
¹³ noteigedtis *H* ¹⁴ lan *H* ¹⁵ noteiged *A* noteid *H*
¹⁶ chneitt *A* ¹⁷ cách *A* ¹⁸ aum *AH, P* has the *compendium*
for hautem ¹⁹ na clerig *om. AH* ²⁰ adrunglidsid *H*
²¹ adchonnareid *PH*

talgud mo muintire tar bar cenn ni fouirne¹ a beim foraib.
 Ar al-la mbither da bur n-escaine in bur cintaib doim-
 dibaidter uar saeghul. Ni biadh righ na rigdamna on righ
 na on flaith na on octigerna forsa mbiter 7 ni 'mma-
 5 naicim for neim 7 ni ba soinnech didiu doibh i talum 7
 siccibe forsa mbentar olchena acht co mbeth cinaid leo ni
 ba neime na talman. Is aen didiu adroighle i saire na
 heclaisi cidh be manach dodagoad 7 cib can a cinel acht
 rop airithe laisin muindtir aig dilmuine do Eimeine Ban
 10 ein fuasna ein indilsi. Ocus neimbiathad laech na laeichis
 a tri corgusaib na bliadna nach a cétain nach a n-ainditin
 na i ndomnach nach iar n-espartain na ria teirt² 7 na
 himirtar 7 na tardar sall na feoil na im do fiur Laighen³
 co la⁴ mbratha 7 is tar turtugud⁴ Éimine Bhain 7 tar a
 15 miscaid conid uile naemaib 7 fhírénu 7 is tar turtugud⁵ na
 righ seo 7 na flaiti cin chomallad na timna so⁶ co la
 mbrátha.

Anais⁷ Emine iar sin .xl. aidheche fri gabail écnairce
 a muindtíre 7 fri cose 7 cuindrech na caingen.⁸ O
 20 thanic dó co dul dochum neime dograth Bran co maithibh
 Laigen⁹ lais do cheilebradh dóib 7 do thaisilba[d]¹⁰ do Bran
 dula do-sum tar a chenn dochum neime¹¹ 7 ni roibhe co
 mberedh aes 7 críne mina thísad a n-urlaitibh so tar
 cenn mBrain do forgeis dó aní imaragha¹² a charbat¹³ do
 25 neoch bu¹⁴ mellach lais do Laighnibh 7 ni roet¹⁵ o Bran

¹ sic P ni fouire A in fouire or in fonire H ² sic AH
 teist P ³ indib add. AH ⁴ dia AH ⁵ sic AH curtugud
 P ⁶ om. AH ⁷ aunais H ⁸ caingin P caingina H
⁹ Laigin MSS. ¹⁰ thaisilbad AH ¹¹ do cuaidíe H
¹² immaragha A ¹³ carbatt AH ¹⁴ bud A ¹⁵ roét A

annsin acht aen namá, ol Eimine, gurba uladh¹ rí mo reilice. Ticfaid nech dod chloinn-si, ol Eimeine, 7 bidh Bran a ainm 7 bid im purt-sa bet a auladh² cu rob tormach saire 7 airmitiu dom³ muindtir 7 dom purt la Laighniu uili.

5

Berid Émine bennachtain ona flaithib 7 faebaidh-sium alaile. Luid iarum ein cneit ein galar for snadad dochum neime for saire Ruis Glaise o Laighnib co brath 7 *reliqua*.

A Story of Flann mac Lonáin

From the Yellow Book of Lecan, col. 917 (facs. p. 195b) collated with D. 4. 2, fo. 51d.

Feachtus dia tarla Fland mac Lonan⁴ i n-aroili faistigh⁵ 7 a cliar mailli⁶ fris 7 siad⁷ cen biad ar n-imirci dia 10 muintir uaidhib⁸ 7 rogab flechad mor⁹ 7 doineann forrosom 7 adubradar¹⁰ eturru fen: ni raghdais adu¹¹ anocht dia mbeith biad ocunn [col. 918] uair is ole¹² in la. In tan robadar¹³ imon comrad¹⁴ sin adchondcadar aitheach mor barbarda¹⁵ 7 fidba isin dara¹⁶ laim do 7 mart¹⁷ isin laim 15 aili¹⁸. Rofiarfaid¹⁹ in cliar de in bad ail leis a²⁰ mart do reic. Asbert som²¹ doberad ar boin dochuindeochad

¹ gurab aublaid *AH* ² aulaid *AH* ³ do mo *A* ⁴ Lonain *passim D* ⁵ in araile ifastigh *D* ⁶ immaili *D* ⁷ iat *D*
⁸ uathaibh *D* ⁹ *om. D* ¹⁰ adrubratar *D* ¹¹ raghmais adiu *D* ¹² air is fuar *D* ¹³ dobatar *D* ¹⁴ fon cumaraidh *D*
¹⁵ seochu *add. D* ¹⁶ san derna *D* ¹⁷ meith *add. D*
¹⁸ araidh *D* ¹⁹ do fiarfaidh *D* ²⁰ in *D* ²¹ atbertsam *D*

fen¹. Adbert mac Lonan doberad bo do² acht coroleigad³ dail impi. Adbert in t-aitheach no leicfeadh dail⁴. Tabair duind in mart feachtsa⁵ ar mac Lonan. Doberthar ar in t-aitheach⁶ acht coroleicther
 5 dam fen a marbad 7 a luchtairacht 7 a roind.⁷ Dar mo dan ar mac Lonan is luag noragad duid⁸ ar⁹ sin do denum. Nocho chuindchim ar in t-aithech acht comailter mo bo¹⁰ do tobairt¹⁰ dam amail rogeallad rim.¹¹ Fogeaba¹² co demin ar mac Lonan. Romarb in t-aithech
 10 in mart iarsin¹³ 7 rocoscair 7 robruith 7¹⁰ rosroind in tan rob earlam¹⁴ 7¹⁰ rothidnaic a chuit comadais do chach¹⁵ 7 robdar buidig¹⁶ 7 rosiacht¹⁷ each main doib 7 each conair rob ail ní do thobairt tuca.¹⁸ Et¹⁹ roimthig²⁰ in t-aithech iarsin uaidib 7 tanic i cind bliadna coicer²¹ 7 fidba illaim
 15 each fir²² 7 robdar scairbigi aagarba²³ in coicer sin 7 robo mor a n-inad 7 a saith²⁴ 7 rob ole a ndalaig²⁵ 7 robuaildis mna 7 gilli 7 chonu²⁶ isin tig 7 adbertadar nach gebdais²⁷ acht bo bithblicht no bith istig tria bithu²⁸ co²⁹ toirsead in bo sin doib. IS andsin rofiarfaig mac
 20 Lonan do³⁰ a ainm. Asbert³¹ in bachlach: Fidbadach

¹ é *add. D* ² doberta dosom sin *D* ³ coraleicthea *D*
⁴ doleicfed dail do impe *D* ⁵ in mart duinn in fecht sa *D*
⁶ inteathach *D* ⁷ coramleicther fein dia marbad 7 dia luamairacht 7 dia roinn *D* ⁸ do neoch *aile D* ⁹ air *D* ¹⁰⁻¹⁰ *om. D*
¹¹ frim *D* ¹² doghebha *D* ¹³ iarsin in mart *D* ¹⁴ irrlam *D*
¹⁵ 7 robhátar fuidhlighi leo *add. D* ¹⁶ buidhe ¹⁷⁻¹⁸ gach ní amail rob ail doib gach conair rob ail doib ní do thabairt *D*
¹⁹ *om. D* ²⁰ roimigh *D* ²¹ 7 cuiccir baclach leis *D*
²² gach bachlaigh dhib *D* ²³ aagarba *D* ²⁴ a saith 7 aninadh *D* ²⁵ andala *D* ²⁶ cona *D* ²⁷ ní ghebdais bo *D*
²⁸ 7 nobeidis isin tigh tri bithu *D* ²⁹ no co *D* ³⁰ de *D*
³¹ 7 atbert *D*

- 8 Dechthar duind na hairghi¹ uili itir tairthi trebai²
 dia mbeith ann³ bo nodingbad Fídbadach mac
 Fedá. F.
- 9 Fídbadach mac seithri sobraid⁴ ole in teichri⁵ teglaig
 ithig bert crema cach domnaich ni geba cen⁶ loilgig.
- 10 Fídbadach mac seastrain soraich⁷ ni geslach les
 gainim⁸
 lista in scairb liath fil nar comair dail⁹ ma fiach ni
 thabair.
- 11 Adbal a ligi na lebaid is amlaid rofucaid¹⁰
 is mor d'airrdib¹¹ uile rofidir is goirt ima chuitid.
- 12 Adraig mochthraith¹² cada maidni nocho damand find-
 chert
 intan gabus ime a timthacht¹³ andar lindi is d'im-
 theacht.
- 13 A De is adbal a brat gemrid borb a fad san imdaid
 nocho trasrand¹⁴ dona colbaib co loisceann an¹⁵
 fídbaid. F.¹⁶
- 14 Dorad coicer ar mo cholbæ deithbir duind¹⁷ a ndimdæ
 cona ndreantaib gearrthaib gorma¹⁸ cona mbearrtaib
 figba. F.

¹ Dfechtar dún ar nairgi *D* ² eter fairgi is treaba *D*
³ dús dia fadhmais *D* ⁴ setroig sobraigh *D* ⁵ seire *D*
⁶ gan *D* ⁷ soraigh *D* ⁸ ni gesdail lais gamain *D* ⁹ dal
D ¹⁰ rosfucaid *D* ¹¹ dairgib *D* ¹² Atraig mocrach *D*
¹³ thimthacht *D* ¹⁴ ina tescann *D* ¹⁵ noslascann do *D*
¹⁶ *Here follows in D:*

Or nocho crithigh in duine . mithigh ra mná in baile
 bí na slaet a leith in tighi . noco taet da aire.

¹⁷ dún *D* ¹⁸ garba *D*

- 15 Bennacht ar Dail¹ Cais a Carndmaig tabraid doib
each finnmaig²
fer maith mac mnai clerchib congбайд³ maenib⁴ frae-
chaib fidбайд. F.
- 16 Mac⁵ on Echtgi aingбайд nocho n-obann imguin
sida an eich buidi ria mbuidnib Mael Tuili asan⁶
fidбайд. F.
- 17 Romir cocorran⁷ cet curi imon muidhi meda
leatar sleman sesrae sona roga fleascach feada. F.
- 18 Doroindi⁸ gairbi dom gola⁹ itir dairbri¹⁰ is dinda
is mo na blod¹¹ do benn¹² alla do gab eill don¹³
gilla.
- 19 Rochraid¹⁴ mo maccaime¹⁵ mine ni bind lind¹⁶ a
gairbi¹⁷
atat ica¹⁸ dimda a daine ar mna imda ailli.
- 20 Cormac Caisil¹⁹ cona churu²⁰ leis Mumu cor²¹ mela
tragaid im²² rig Ratha Bichi na litri is na feada. F.
- 21 Fland flaith²³ Temra lor a miri²⁴ is les Midhi in
meda²⁵
ni mo leis brig Breg ni buidi²⁶ anda²⁷ duilli feada. F.

¹ dal *D* ² inbuidh *D* ³ ni dhenaid ar ndimdaig
mointib muigibh sliabaib sobraigh *add. D* ⁴ muinibh *D*
⁵ Mac Mhailehluithi *D* ⁶ san *D* ⁷ cocáran *D* ⁸ Do-
roine *D* ⁹ rem ghilla *D* ¹⁰ dhairbi *D* ¹¹ blath
D ¹² beirn *D* ¹³ roghab ill fam *D* ¹⁴ Dochraid *D*
¹⁵ ar macam *D* ¹⁶ linne *D* ¹⁷ gaire *D* ¹⁸ atait aca
D ¹⁹ cailsil *D* ²⁰ cor dar curu *D* ²¹ gur *D* ²² arat-
geoin *D* ²³ righ *D* ²⁴ ata da gile *no dá mire D* ²⁵ lais
Midhi gur mheala *D* ²⁶ nocha mo leis buar buidhe *D*
²⁷ ina *D*

22¹ Teigid tarna gablaib² mara olc ind adba greda
ni soitheann an fairrgi a n-uilli³ airdi naid⁴ na
feada. F.

23 Nocho denand snim ri suirghi ba lir rim a dimda
nocho roich aband a⁵ formna ni scarann fri⁶ fidba. F.

24 Doreasaig⁷ conu mo thigi as⁸ each deasaird cheana
corob⁹ dimbladach Dia is duni d'Fidbadach mac
Fega.¹⁰

25 Fecheam meic Lonan na ligi ni conach fodera
ic cuindchi¹¹ bo ni¹² dis dona beg nar bris na
feda. F.¹³

IS andsin¹⁴ adbert in baelach: ¹⁵Asi sin in bo
dochúindgeas ar is bithblicht in t-aircetal 7 is misi Oengus
in mac og tanic chucud. FINIT. AMEN.¹⁶

Incipit do Imrum Curaig Mældúin andso

*From the Yellow Book of Lecan, col. 370—399 (facs. pp. 1—15)
collated with Harleian 5280, fo. 1 ff.*

1 Ardri (uasal) na n-uile tuistidi an domuin
in gach aimsir is an gach re ronbe a chobair

¹ This quatrain follows § 19 in *D* ² Teithid arna gabla *D*
³ nisbaighinn in fairgi uile *D* ⁴ innaid *D* ⁵ co *D* ⁶ re *D*
⁷ Do esaig *D* ⁸ os *D* ⁹ gurab *D* ¹⁰ feadha. F. *D*
¹¹ a cuingidh *D* ¹² co *D* ¹³ .m. f. rusca *add. D*
¹⁴ *hautem add. D* ^{15—16} isisin arse in bo bithblicht rochuingsa
ar is bithblicht in forcedul 7 is misi Aengus mac Boinde arsé
7 nidam bachlach. FINIT. *D*

1 uasol ina tustidhe in is *om.* *YBL.* has between ronbe
and a a mark of division.

- 2 Ecosc na loch crotha gradhuill n-aluind n-ile
cruth adchithir cia dorimther nocho bine
- 3 Dorime an mac aite ile lasin n-athair
snomdha sretha sechnó an beatha domain dathaigh
- 4 Adcess an bith imbith n-ingnad os ler lindglass
udmoll in snam dia mbui ic imram Mælduin dendmais

-
- 5 Mælduin deggair mac Aillello Ochair Aga
ba hoclach ard ba garg ba digrais ba dana
- 6 Luid for sluagadh tuisech Ninais niamda trocha
luid Ailill la sirmenma mais co meit brotha
- 7 Ci atrandsad oible oitedh Ailill amlaidh
dar iar luic n-ollbras iar mbeim cluig cailleach cobras
- 8 Fordorolái Ailill angbaidh co ngnim trenfir
caur coin combras Mæl duin dronmas ba de genair
- 9 Ronalt fo clith muime mormass ar a mathair
a mbui fo mail ba gilla cair co feib lathair
- 10 Niabsai iarom at[h]ais n-ádluind óclách uallach
cluiche iar mbuaidh ar belaib sluaig narbath buadhach
- 11 Adbert nad bóí athair derb do adhnaib saire
os talmuin tir na mathair mín do sil daine

2 egosc loc atcither 3 aiti lasin athair snomdoi
sechna in betha 4 atces am bith imbeth (*leg.* i mbith imbed)
ningnad os lir lindglais utmall an ag immrum Moelduin
dendmass (*sic leg.*) 5 deggair om. Aililla Eochair Agha
hoclaech dánaoi 6 sluaiged tóisiuch niamhadh Oilill
7 ciatrannsat oibliu oidedh luig nollpras i(ar)m bem cluic
caillech cobrass 8 Oilill angbhaidh trenfir coin combras
9 cleth mormas go feiph 10 Niabsaoi athis ocloach
cloiche 11 nat bui soire talman (*sic. leg.*) doinei

12 Ronuc de sein a muimi mórmás co a mathair
Oilill[o] iar n-ec luid for sed dia mbatar a brath[air]

13 Grestai iarom gan a dighail Bricriu briathrach
os *olaig* gairb mon lucht romarb Ailill iathach
14 Rofuidh iarsen co druidh cain Corcomodhruadh
co n-*ecsed* do cia lit[h] bét for setaib suadh
15 Ruc a curach for fræch fairge coidlib treidhe
forsin muir moir cain an coir do a hEire
16 Saraich[is] an læchradh im lín an fáidh findnech
tri meic a muime truadh tarrgrach doib ba himneadh 7 $\bar{c}c$

I.¹

17 Luid a curach cusna hindsib co ngním cathach
a muiditis laich cen nach sæth guin a athar
18 Tuargaib doib gæth tar or talmun gæth garb glorach
sétis de sen seol siar snímach tar rían ronach
19 A noi niamduinn tar ler londruadh os talmuin trillsig
immarancatar anbæ d'æsaib isna hindsib

12 deisein a muimme co á Oilella n-écc set a tír batar
13 gresta gen a Bricriu ós *folaig* gairb ar an lucht romarb
Oilill 14 Atrofuadh (*sic leg.*) Corcomruadh (*sic leg.*) co
n-om. *eicsed* uadh lith bed sretaib 15 fairce codlib choir
hEire 16 in faith muimme truag targrach doibh ba himnedh
17 immuiditis laech (*leg. im-móiditis láich*) gen na (*sic leg.*)
18 *read* Tuargaib doib tar or &c. *talman* gaeth garg seidis
deisein 19 naoi niemhduinn lonruadh *talmain* trillsig
do aisibh

¹ The Roman numbers refer to the chapters in Stokes' edition of the prose (*Rev. Celt. IX, p. 460 ff.*).